

Obostran razmještaj snaga uoči II. sočanske bitke s težištem na austro-ugarskoj 5. vojsci (VII, XV i XVI korpus). Hrvatske su snage u sastavu: Dalmatinci - 58. pješačka divizija, sastava 4. i 5. brdska brigada (4. i 5. Gb Br) kod Gorice, a Zagrepčani u sastavu XV. korpusa, gdje će se po operativnim potrebama izmještati između Krna - trenutno ga drži 3. brdska brigada (3. Gb Br) - i Mosta na Soči koji drži 15. brdska brigada 50. pješačke divizije. U to vrijeme na bojištu nema 79. (Otočac) i 96. (Karlovac) pješačke pukovnije.

Važnija mjesta i pojmovi na zemljovidu: Bovec (Flitsch), Kobarid (Kafreit), Tolmin (Tolmein), Most na Soči (St. Luzia), Gorica (Görz), Haidenschaft (Ajdovščina), rijeka Soča (Isonzo) (izvor: »Österreich - Ungarns letzter Krieg 1914-1918.« [ÖULK], knjiga 2, Das Kriegsjahr 1915, 1931, Prilog 37, dio).

će neprijatelj u potpunosti dovesti do izražaja svoju premoć. To će mu dopustiti brzo napredovanje. Dode li do toga [nakon otprilike četiri tjedna] i dosegne li liniju: Celovec [Klagenfurt] - rijeka Drava - Maribor, put do Beča [do kojeg je ostalo samo još 250 km] će moći prevaliti za iduća četiri tjedna. Nakon toga će Monarhija ostati nebranjena, ako se u međuvremenu s drugih bojišta ne privuku efektivni dovoljno jaki da odbace Talijane (...)

Ovaj zahtjev za osiguranjem njemačkih snaga Falkenhayn je odbio, zbog čega je prva faza obrane organizirana uzduž rijeke Soče uz sve nedostatke koje je sa sobom nosila. Ipak je takva obrana uz puno vojničke sreće, ali i vojnog umijeća, u konačnici osigurala pobjedonosni otpor uz iznimno visoku cijenu.

Početnu obranu austrijskih zemalja preuzeli su Pučki ustanak (njem. »Landsturm«) i dragovoljačke snage. Međutim osamdesetak kilometara strateške obrambene linije uz rijeku Soču od masiva Krna na sjeveru pa do mora na jugu s težištem obrane dvaju važnih sočanskih mostobrana kod Tolmina i kod Gorice - gdje je bilo glavno težište talijanskog napada - moralo se braniti jačim i kvalitetnijim snagama. Na taj najugroženiji dio poslano je šest divizija s Balkana prema Srbiji, čiji su značajan dio činili slavenski vojnici. Tako se potkraj svibnja ubrzano prebacuju XV. (sarajevski) i XVI. (dubrovački) korpus. U sklopu XVI. korpusa pristigle su sve tri dalmatinske pukovnije: 22. pješačka pukovnija zajedničke vojske »Graf Lacy« iz Sinja, domobranske (njem. »Landwehr«) pješačke pukovnije 23. (Zadar) i 37. (Dubrovnik) te dalmatinski jahači, ali i artiljerijske, husarske, inženjerijske i ostale postrojbe. Dalmatinske pukovnije preuzele su obranu mostobrana kod Gorice (njem. Görz) u sastavu 4. i 5. brdske brigade/58. pješačke divizije. Na ovo bojište prebačene su i bo-

nu problematiku bojišta, njegovu organizaciju po vremenskim fazama i sudjelovanju hrvatskih vojnika u svemu tome. O složenosti ove problematike najbolje govori pismo koje je načelnik Glavnog stožera Austro-ugarskih oružanih snaga general Conrad von Hötzendorf uoči izbijanja rata s Italijom uputio svom kolegi njemačkom načelniku generalu Falkenhaynu radi ojačavanja

Jugozapadnog bojišta s njemačkim snagama. U njemu je vidljiva sva problematika ovoga bojišta, osobito oko složenosti organizacije obrane u tim teškim uvjetima:

»Dužnost mi je iskreno Vam, kao savezničkom sudioniku u sudbini Monarhije, reći da bi za oba Carstva bilo podjednako fatalno kad bi se neosnovano precjenjivali izdržljivost i sposobnost odupiranja onih

snaga koje faktički namjeravamo poslati u borbu protiv novog neprijatelja. One će se morati sukobiti sa snagama najmanje tri, ali vjerojatnije četiri do pet puta nadmoćnijim. Trajanje njihova otpora u pograničnom području može se procijeniti na dva do tri tjedna, nakon kojih će - prema svim predviđanjima - nadoći trenutak u kojem će se zbog smanjene otpornosti morati povući, jer